

Aj v Ladcoch nízka účasť

Voľby poslancov samosprávneho parlamentu a predsedu Trenčianskeho kraja 1. decembra t.r. poznamenala nízka účasť voličov. V kraji sa iba 21,55 % oprávnených voličov zúčastnilo na voľbách a v Ladcoch dokonca iba 18,8 %.

Vo voľbe predsedu sa nerozhodlo: kandidát HZDS – LS Štefan Štefanec získal 42 867 hlasov (44,4 %) a kandidátka za DS, KDĽ, SDKÚ 18 388 hlasov (19,7). Obaja postúpili do druhého kola (po uzávierke Ladeckých zvestí). Všetci poslanci (45) sú za HZDS-LS. Z nášho obvodu – okresu sú to MUDr. Marián Brídik, Ing. Anna Chalupková, Ing. Peter Antoš, Ing. Róbert Rafaj a Anton Múdry.

Ako sme volili v Ladcoch

V Ladcoch sme volili v troch okrskoch: č.1 v Kultúrnom dome, č.2 v Základnej škole a č.3 v **T u n e ž i c i a c h**. V jednotlivých okrskoch boli takéto výsledky:

Číslo 1:

Počet oprávnených voličov bol 933, na voľbách sa zúčastnilo 160 (15,2%), počet platných hlasovacích lístkov 152. Najviac hlasov za poslancov dostali: Mgr. Dušan Saksa (55), MUDr. Marián Brídik (44), Ing. Róbert Rafaj (42), Ing. Anna Chalupková (44), Bc. Jozef Švihel (40).

Číslo 2:

Počet oprávnených voličov tu bol 717, volieb sa zúčastnilo 156 občanov, čo je 21,7 %. Počet platných lístkov 146. V tomto obvode voliči najviac dôverujú Ing. R. Rafajovi (66), MUDr. M. Brídikovi (64), Ing. P. Antošovi (56), Ing. A. Chalupkovej (54) a Antonovi Múdre (50). Kandidáti z Ladiec Mgr. D. Saksa 35 hlasov, Bc. J. Švihel 31.

Číslo 3:

Tu bol počet oprávnených voličov 363, z nich na voľby prišlo 64 (17,6%).

V 3. okrsku najviac hlasov (dokončenie na str.6)

L A D E C K É Z V E S T I

SPRAVODAJCA OBECNÉHO ÚRADU V LADCOCH

Číslo: 7

december 2001

Rok pred komunálnymi voľbami

Vážený spoluobčan!

Obraciam sa na vás s tradičným koncoročným príhovorom v čase, keď je pred nami posledný rok tohoto volebného obdobia. Môžeme bilancovať trojročnú činnosť a zároveň v poslednom roku ešte niečo urobiť pre naplnenie volebného programu. Myslím si a nemusím zvlášť zdôrazňovať, že všetka naša doterajšia činnosť ako i nové zámery sú prísne limitované finančnými možnosťami našej obce.

Najskôr stručná rekapitulácia našich činov v roku 2001. V jarných mesiacoch sa nám podarilo, za výhodných podmienok pre obec, získať voľné priestory v kotolni OSBD. Stavbebnými úpravami sa podarilo vytvoriť dôstojné vyhovujúce priestory pre novú požiarňu zbrojnicu.

Za pomoci Považskej cementárne a v spolupráci s Poľnohospodárskym družstvom v Košeci sme na sídlisku Záhradná ulica vybudovali spojovací chodník v šírke 1,8 m a dĺžke 45 metrov. Tento večne blatistý úsek je už minulosťou a verím, že to oceňujú najmä tí občania, ktorí tadiaľ prechádzajú do kultúrneho domu, či do kostola.

V spolupráci s prednostom železničnej stanice sa nám podarilo presvedčiť ŽSR a Považskú cementárňu na opravu železničného priecestia, ktorého trvale zlý stav znepriemňoval život peším, cyklistom i automobilistom.

Okolo cintorína sa urobil asfaltový koberec na ceste, ktorá tiež bola dlho trňom v oku všetkým, ktorí tadiaľ museli prechádzať.

C e s t u p o d ľ a p ô v o d n é h o s ľ u b u

realizoval Doprastav.

Všetky tieto pozoruhodné akcie majú jednu spoločnú charakteristiku, že sa vykonali bez finančného príspevia obce a sú výsledkom dobrého vzťahu s Považskou cementárňou, PD Košeca, so Železničnou stanicou Ladce a so všetkými ostatnými zložkami, ktoré môžu obci pomôcť. Popri týchto, investične náročných akciách, sa v obci robili drobnejšie údržbárske práce na úprave zelene, napr. veľmi náročný výrub topolov pri ZŠ, výsadba nových stromkov, ktoré robila firma Intersad ako náhradnú výsadbu financovanú Slovenskou správou ciest.

Veľa drobnej, ale užitočnej práce sa vykonalo na úprave komunikácií a chodníkov v Tunežiciach a Horných Ladcoch. V spolupráci s Považskou cementárňou sa vyčistil Lúčkovský potok – úsek popri ceste do Horných Ladiec. Systematické kosenie trávy v letných mesiacoch viditeľne prispelo k dobrému vzhľadu verejných priestranstiev a cintorínov. Veľmi užitočným pomocníkom pri drobnych údržbách v obci sa stalo vozidlo "Unikom 30". Toto všestranne využiteľné vozidlo obec kúpila za výhodných podmienok. V tomto roku sme kúpili aj novú, výkonnú ústredňu miestneho rozhlasu. V oboch budovách obecného úradu sme nainštalovali nový, estetický informačný systém tabúl s použitím grafiky v heraldických znakoch a farbách obce.

V obci sa dokončilo rozmiestňovanie tabúl dopravného značenia.

Tento rok bol posledným rokom splácania dlhu obce z predošlého volebného obdobia, čo zásadne obmedzovalo realizáciu väčších akcií v obci.

Vážený občania! Pred nami je posledný rok tohoto volebného obdobia, preto stručne načrtnem hlavné zámery na rok 2002. Ak by som mal byť celkom stručný, hlavné úlohy sa dajú zhrnúť takto:

- Vodovod do ZŠ, vodovod a chodník spolu so spevnenými plochami od križovatky smerom k cintorínu.
- Prestavba Domu smútku spolu s plochou pre odbavovanie rozlúčkových obradov.
- Prestavba pošty, oprava miestnych komunikácií, prestavba rozostavaného obchodu v Horných Ladcoch na malometrážne byty atď.

Sú to všetko práce, ktoré prerastajú finančné i časové možnosti. Z toho je zrejmé, že sa budeme musieť rozhodnúť iba pre niektoré z nich. Decembrové zasadanie obecného zastupiteľstva rozhodne o tom, ktorú akciu zrealizujeme i za cenu toho, že si obec zoberie opäť menšiu pôžičku.

Na záver možno povedať, že rok 2002 bude nielen rokom volebným, ale aj rokom zvýšenej pracovnej a investičnej aktivity. Radi by sme i napriek veľmi obmedzeným finančným možnostiam po sebe zanechali viditeľné zmeny na vzhľade našej obce.

Ing. arch. Ján Remo,
starosta obce

Obecné zastupiteľstvo, starosta obce a pracovníci obecného úradu dakujú inštitúciám, podnikom, organizáciám, spolkom a všetkým občanom, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k rozvoju obce. Súčasne si želáme dobrú spoluprácu aj v roku 2002, všetkým pokoj, lásku, šťastie a úspech. Nech naša obec prekvitá k spokojnosti všetkých občanov. starosta obce Ing. arch. Ján Remo

Novembrové zasadanie o zásadných otázkach

Novembrové zasadanie Obecného zastupiteľstva v Ladcoch 15.11.2001 rokovalo o niektorých zásadných otázkach, ktoré sa týkajú všetkých občanov.

V úvode zasadania vystúpili zástupcovia Považskej cementárne Ing. Martauz a Ing. Ivanka, ktorí oboznámili poslancov s projektom spaľovania mäsovokostných múčok a živočíšnych tukov v rotačnej peci. Skúšobný proces spaľovania premietli poslancom na videozázname. Komplexné meranie emisí vykonala firma "OČOT" Trenčín. Meranie robili 2 týždne a trvalo 6 dní čistého času. Písomné výsledky neboli ešte k dispozícii, ale všetky neoficiálne zistené hodnoty boli v norme.

O definitívnych nameraných hodnotách budeme včas informovať.

Potom Ing. Martauz odpovedal na otázky poslancov, objasnil, ako bude zabezpečená manipulácia a skladovanie mäsovokostných múčok v uzavretých silách a dopravovaná potrubným systémom. Do konca roku 2003 bude na komíne nainštalované komplexné meranie a výsledky budú zverejňované napretržite na svetelnej tabuli.

Toto vystúpenie zástupcov cementárne malo uviesť jasno do vnímania tejto záležitosti v očiach verejnosti i rozptýliť množstvo fám a výmyslov.

Obecné zastupiteľstvo posúdilo žiadosti o prenájom Domu kultúry na Mikulášsky večierok a bezplatný prenájom prístavby pre Dobrovoľný hasičský zbor na Silvestra. S oboma súhlasilo.

Poslanci jednomyseľne súhlasili so Všeobecne záväzným nariadením o dani z nehnuteľností, ktorá zostáva v roku 2002 nezmenená.

V ďalšom obecné zastupiteľstvo prerokovalo koncept návrhu Všeobecne záväzného nariadenia o odpadoch v súvislosti s novým zákonom o odpadoch. Definitívnu podobu dostane na decembrovom zasadaní.

Poslanci jednomyseľne schválili investičnú akciu - plynofikáciu Bottovej ulice v Tunežiciach. Plynofikácia tejto ulice bola mimoriadne komplikovaná podtlakom pod železnicu. Situácia sa zmenila, keď o plynofikáciu prejavil záujem Doprastav, a.s., ktorý chce plynofikovať Kameňolom v Tunežiciach. Súhlasili so združením finančných prostriedkov a tak náklady obce z rozpočtu roku 2002 pôjdu pod 1 milión Sk. Poslanci prerokovali výzvu vláde SR, s ktorou sa na nás obrátilo Združenie ZMOS Jaslovské Bohunice. Obsahom je požiadavka, aby obce mali podiel na privatizácii energetických rozvodov štátu. OZ v Ladcoch výzvu jednomyseľne schválilo.

Ladecké zvesti 2002

V roku 2002 budú Ladecké zvesti vychádzať v nezmenenom rozsahu i periodicite, teda na štyroch stranách - dvojmesačne. Dostanete ich vždy začiatkom februára, apríla, júna, augusta, októbra a decembra 2002. Obsahové zameranie sa tiež veľmi nezmení, bude to i naďalej spravodajca obecného zastupiteľstva a obecného úradu, teda informátor o obecných záležitostiach. Miesto venujeme školám, kultúre, športu, organizáciám a spolkom, Zboru pre občianske záležitosti a ďalším úsekmi života v obci.

V roku 2002 chceme zaviesť rubriku o nových právomociach

obcí, ktoré budú od 1. januára 2002 značne rozšírené.

Redakcia Ladeckých zvestí ďakuje všetkým, ktorí prispeli k vydávaniu spravodajcu v roku 2001. Zvlášť starostovi obce Ing. arch. Jánovi Removi, pracovníckam obecného úradu, Mgr. Miroslavovi Sňahničanovi, Mgr. Stanislavovi Kretovi, Mariánovi Justhovi, Vítavoslavovi Kalusovi, vedeniu ZŠ. Za technickú pomoc RNDr. Branislavovi Liptákovi z firmy Beel, Ing. Ivete Liptákovovej, poštovej doručovateľke Anne Habánkovej a Miroslavovi Removi za distribúciu.

Tešíme sa na spoluprácu v roku 2002!

Večer plný hudby

Na kultúrno-spoločenskom podujatí 10. novembra 2001 pri príležitosti 80. výročia založenia najstaršej ladečianskej dychovky a 55. výročia súčasnej hudby účinkovalo niekoľko kapiel. Prvá vystúpila tá, ktorú založili v roku 1946 a rozšírila sa o závodnú hudbu v roku 1954, teda "Ladčanka". Po nej sme si vypočuli bývalú mládežnícku kapelu - dnes už päťdesiatnikov. V rámci tanečnej zábavy vyhrávala potom "Marguška" a po nej hudba z Moravy "Lidečanka". Pre milovníkov dychovky bolo radosťou počúvať všetky hudby a i tí, ktorí už dávno nehrajú (škoda!) ukázali, že svoj nástroj ovládajú dobre.

Prítomných, najmä však oslávencov, v príhovore pozdravil starosta obce Ing. arch. Ján Remo. Podujatie by nebolo možné v takom rozsahu uskutočniť bez štedrých sponzorov, predovšetkým Považskej cementárne, a.s., ale i ďalších: Tempo-móda Ladce, PD Košeca, Rona, a.s. L. Rovne, Bepos Beluša, Japeks Ladce, Slovalet Ladce, Reštaurácia Kopyto, Poľovnícke združenie Bukovina, AMV Potraviny, Auto - služby Strážnický, Slovenský rybársky zväz, Agrobón Ladce, Odborné učilište Ladce, Drogéria Ladce, R. Hofstädter Ladce i Obecný úrad v Ladcoch. Organizátori i oslávenci - muzikanti všetkým srdečne ďakujú.

Dobrá tradícia s pečatou humánnosti

26. októbra t.r. patrila veľká sála Kultúrneho domu v Ladcoch občanom, ktorí prekročili sedemdesiatku.

Akciu opäť, ako každý rok, poriadal obecný úrad a Zbor pre občianske záležitosti. Občanom, ktorí ošediveli v práci a starostlivosti o rodinu, pripravili príjemné popoludnie s kultúrnym programom, v ktorom vystúpili žiaci Materskej a Základnej školy v Ladcoch.

K asi 120 účastníkom sa prihovoral starosta obce Ing. arch. Ján Remo.

Účastníci dostali darčeky a pri občerstvení i hudbe sa bavili a zaspomínali.

Je to dobrá tradícia. Treba dúfať (a urobiť všetko preto), aby sa v spleti politických a ekonomických problémov nestratila.

Z matriky obce

Narodené deti:

Čurík Tomáš

(12. októbra 2001)

Letko Matúš (27. októbra)

Haluska Matej (7. novembra)

Janasová Alexandra

(30. októbra)

Balogová Dagmara

(2. novembra)

Hoštáková Simona

(3. novembra)

Deťom želáme zdravie, rodičom radosť a spokojnosť zo svojich potomkov.

Zomreli:

František Eliáš (68 ročný)

Zúbková Margita (52 ročná)

Mária Faturová (82 ročná)

Pozostalým vyslovujeme sústrasť.

Jubileá

21. decembra t.r. sa dožitia

Paulína Letková 80 rokov.

Želáme jej zdravie a spokojnosť, aby ďalšie roky prežila v pohode obklopená láskou svojich blízkych.

Základná škola bude právny subjekt

Od 1. januára 2002 všetky plnoorganizované Základné školy v okrese Ilava prechádzajú na právnu subjektivitu. Znamená to, že škola vstupuje do právnych vzťahov vlastným menom a nesie za činnosť plnú zodpovednosť.

Prechod Základnej školy v Ladcoch na právnu subjektivitu prerokovali (a súhlasili) v Rade školy, v Združení rodičov a na pedagogickej rade.

Poľnohospodársky Ulica, v ktorej bývam rok v Ladcoch

Problémy poľnohospodárstva sú všeobecne známe. Zanietenosť, vzťah k pôde a všetko, čo s tým súvisí, sú pre poľnohospodárov príslovečné. Práve týmto vlastnostiam poľnohospodárov nášho družstva vďačíme, že i napriek macošským a spočiatku i likvidačným postojom vlád sa pomery pomaly konsolidujú aj v PD Košeca.

Vedenie výrobného strediska v Ladcoch - Stanislav Záhradník, ktorý je aj vedúcim rastlinnej výroby, Viera Závacká, vedúca živočíšnej výroby a ekonómka J. Grulichová, pomaly už hodnotí poľnohospodársky rok.

V rastlinnej výrobe mali zasiatú pšenicu na 131,5 hektára. Zobrali 5 493 q, čo znamená priemer 41,1 q z hektára. Repku ozimnú pestovali na 72 hektároch s výnosom 1512 q, čo je 21,2 q na hektári. Kukurica na 40 hektároch mala hektárový výnos 221 metrického centa. Pre budúcu úrodu 2002 sa počíta so 131 hektármi pšenice a 52 hektármi kukurice. Problémy sú s repkou ozimnou, ktorú budú musieť na jar podsiať, alebo zaoarať.

V živočíšnej výrobe momentálne chovajú 85 kráv, ktorých dojvost je 11,5 litra na dojnicu a deň. Okrem toho majú 80 kusov mladého dobytku a 28 jalovic. Priemerný stav ošápaných sa pohybuje na 350 kusoch s priemerným denným prírastkom 0,67 kg. Odchované kusy posielajú na bitúnok družstva v Košeci, alebo predávajú záujemcom z radov občanov.

K problematike Poľnohospodárskeho družstva, konkrétne k hospodárskym výsledkom PD Košeca, sa vrátíme v druhom čísle Ladeckých zvestí v roku 2002.

Tradícia dní športu v ZŠ

Tých predchádzajúcich ročníkov nie je ešte veľa, ale už sa vytvára tradícia. 21. októbra t.r. pripravili pre žiakov ZŠ športové súťaže, v ktorých si žiaci mohli otestovať svoje pohybové schopnosti a zručnosti. Celé dopoludnie športovali tí najmenší i tí najstarší žiaci. Vyvrcholením podujatia bol Beh Terryho Foxa v ladčianskom parku. Zúčastnili sa na ňom okrem žiakov ZŠ aj žiaci odborného učilišťa i najmenší z Materskej školy. Na fond Terryho Foxa (liečenie rakovinových ochorení detí) poslali 500 Sk.

Väčšina ulíc v Ladcoch je pomenovaná po vynikajúcich slovenských spisovateľoch 19. a 20. storočia. Určite drvivá väčšina občanov vie, kto ten alebo onen spisovateľ bol. Veď všetci sme chodili do školy. Budme však úprimní, čo ešte dnes o nich vieme? Čo vieme o budovách, inštitúciách, ktoré v našej ulici stáli alebo dodnes ešte stoja. Je to vôbec potrebné? Myslíme si, že je – už i z obyčajnej ľudskej zvedavosti. Čo je teda také zaujímavé na ulici, v ktorej bývam?

Hviezdoslavova ulica

Pavol Országh Hviezdoslav (1849 – 1921) najväčší slovenský básnik. Písal rozsiahle lyrické cykly (Sonety, Letorosty a.i.). Dôležitou časťou jeho tvorby sú veršované skladby Hájnikova žena, Ežo Vlkolinský, Gábor Vlkolinský, epos Herodes a Herodias a i.

Hviezdoslavova ulica bola v 19. storočí tzv. stoličná cesta, teda hlavná v Trenčianskej stoliči. Rozšírili ju a asfaltovali v roku 1939 Nemci (za slovenské peniaze) pred útokom na Poľsko. Ešte v roku 1850 boli na nej iba tri domy. Začala sa zaplňať po postavení cementárne. Do ulice patrí aj pomník padlým (1946), tzv. urbársky dom (1911), kultúrny dom (1953) i kaštieľ (1747). Ulica pokračuje aj v Tunežiciach.

Cementárska ulica

Rozmach tejto ulice sa datuje na koniec 19. storočia a v 20. storočí. Stáli tu robotnícke kolónie (1895) až do osemdesiatych rokov, kedy ich nahradili nové bytovky. Patrí tu aj tzv. robotnícka kantína, kde bolo prvé kino v obci. Dominantou ulice je pretekajúci Lúčkovský potok regulovaný v roku 1930 a aleja vysadená v roku 1940. Za zmienku stojí bývalý hostinec Majerovsky, kde sa voľakedy sústreďovala kultúra, najmä divadlo. Do ulice patrí aj železničná stanica (1912).

Ulica Janka Kráľa

Sú to vlastne Horné Ladce. Rozvoj tejto časti sa datuje po otvorení cementárne, konkrétne lomu Butkov (1888). Horné Ladce zažili svoju veľkú tragédiu 14. apríla 1945, keď nemeckí fašisti vypálili 34 domov.

Janko Kráľ (1822 – 1876) - slovenský básnik revolučného romantizmu. V rokoch revolúcie 1848 – 49 bol väznený. Písal najmä balady (Zakliata panna vo Váhu a divný Janko, Zverbovaný

a ďalšie).

Ulica Ľudovíta Štúra

Ľudovít Štúr, slovenský národovec a politik, zakladateľ spisovnej slovenčiny. Vedúca osobnosť slovenského národného hnutia v 19. storočí. Narodil sa v roku 1815, zomrel v roku 1856.

Ulica Pavla Koyša

Táto ulica je najstaršia obývaná časť Ladiec. Tu bolo sústredené obyvateľstvo ešte v 19. storočí. Je tu dom číslo 200, kde sa slovenský básnik Pavel Koyš narodil (1932 – 1993). Je to náš najväčší básnik ľúbostnej poézie. Jeho dielo je veľmi rozsiahle. Z najznámejších zbierok básní: Čakám ťa, láska moja, Srdce, Vyznanie lásky a mnoho ďalších. Cenná je zbierka "Miloval vás básnik", ktorá vyšla po jeho smrti.

Ulica Martina Kukučína

Je pokračovaním ulice P. Koyša smerom k Poľnohospodárskemu družstvu. Najväčšia výstavba tu bola v štyridsiatych rokoch (15 rodinných domkov).

Martin Kukučín, vlastným menom M. Bencúr (1860 – 1928) bol lekárom, ale i významným slovenským spisovateľom. Žil v Južoslávii i v Južnej Amerike. Známe sú jeho diela Rysavá jalovica, Neprebudený, Veľkou lyžicou a iné.

Ulica Jána Kollára

Všetko nová výstavba rodinných domov v osemdesiatych rokoch.

Ján Kollár (1793 – 1852) básnik a významný ideológ slovanskej vzájomnosti. Z jeho diel je najznámejšia Slávy dcéra.

Vážska ulica

Váh – rieka prinášajúca úžitok i pohromy. V najstarších dokumentoch je Váh nazývaný "Rapax" – dravý i "Lupus" – vlk.

Bola to však i rieka romantických zákutí, pltníkov a množstva rýb. Koniec pustošeniu, ale i romantike urobila výstavba vodného diela (1932 – 1936).

Na tejto ulici je ZŠ a cesta mostom cez kanál nás zavedie do Poľnohospodárskeho družstva (1950) i k diaľnici D1 (1998).

Záhradná ulica

Časť z nej niekedy nazývaná "pánska záhrada". Takmer všetky domy sú postavené po roku 1945. Výnimku tvoria budovy obecného domu (1927), tzv. Pauera dom a niektoré ďalšie. Sem patrí futbalové ihrisko, v inej podobe postavené v roku 1932.

Ulica Jána Kalinčiaka

Ulica v časti Tunežice pomenovaná podľa slovenského spisovateľa Kalinčiaka (1822 – 1871). Všetci iste poznajú jeho dielo Reštaurácia, ale i Svätý duch, Zemianstvo a iné.

Ulica Jozefa Gregora Tajovského

V časti Tunežice nájdete túto ulicu s menom slovenského dramatika, novinára, ktorého najznámejšie diela sú Maco Mlieč, Típkky, ale najmä divadelné hry Statky – zmätky, Tma, Hriech a ďalšie.

Ulica Ľudmily Podjavorinskej

Spisovateľka, ktorej meno nesie ulica v Tunežiciach, žila v rokoch 1872 – 1951. Známe sú najmä jej knižky pre deti (Zajko Bojko, Čin – čin, Medový hrniec).

Ulica Jána Bottu

Je ulica za železnicou v Tunežiciach. Ján Botto (1829 – 1881) bol básnik Štúrovskej družiny. Známe sú jeho balady Žltá falia, Pieseň Jánošíkova, Smrť Jánošíkova.

Základné údaje

Nadmorská výška obce je **250 m**, časti Tunežice **247 m n.m.** V južnej časti zasahuje do katastra obce Strážovská vrchovina. Najvyššie vrchy sú Butkov **765 m** a Kalište **680 m n.m.**

Hydrografickou osou údolia, kde sa nachádza obec je Váh, ktorý v Ladcoch prijíma *Lúčkovský potok a Slatinský potok*.

Priemerná ročná teplota je 8 – 9 °C, s ročným úhrom zrážok 700 – 800 mm.

Pri sčítaní v roku 2001 mala obec 2 604 obyvateľov, z toho 1 266 mužov a 1 338 žien.

Dôležité medzníky

1397 – najstaršia písomná zmienka o obci Tunežice. 1472 – najstaršia písomná zmienka o obci Ladce. 1747 – stavba Barokového kaštieľa (Motešický). 1883 – poštátnenie Obcej školy v Ladcoch. 1883 – prechádza prvý vlak po železnici Trenčín – Žilina. 1889 – výstavba prvej Cementárne v Hornom Uhorsku v Ladcoch. 1890 – vznik Poštového úradu v Ladcoch. 1893 – stavba prvej budovy Školy v Ladcoch. 1911 – ustanovenie Štátnej školy v Tunežiciach. 1912 – zriadenie Železničnej stanice v Ladcoch. 1913 – postavenie budovy Školy v Tunežiciach. 1914 – postavenie Príly v Ladcoch. 1920 – ustanovenie Četníckej stanice v Ladcoch. 1921 – založenie dychovej hudby. 1921 – založenie Robotníckej telocvičnej jednoty. 1922 – elektrifikácia obce Ladce. 1925 – príchod Rádu milosrdných sestier sv. Vincenta z Pauly. 1925 – zavedenie verejného osvetlenia. 1926 – založenie Obcej knižnice v Ladcoch. 1930 – založenie futbalového klubu. 1932 – narodil sa básnik Pavel Koyš. 1932 – 1936 výstavba Vodnej elektrárne Ladce. 1938 – elektrifikácia Tunežíc. 1945 – nemeckí vojaci vypálili Horné Ladce. 1945 – špeciálna nemecká jednotka zastrelila 19 rukojemníkov. 1945 – oslobodenie obce. 1946 – odhalenie pomníka padlým v druhej svetovej vojne. 1947 – zavedenie miestneho rozhlasu. 1950 – založenie JRD v Ladcoch. 1951 – otvorenie prvých Detských jasiel a Materskej školy. 1953 – slávnostne otvorili nový Kultúrny dom. 1958 – založili JRD v Tunežiciach. 1966 – začiatok činnosti Odborného učilišťa v Ladcoch. 1969 – začiatok výroby v novom rekonštruovanom závode cementárne. 1976 – zlúčenie Ladiec a Tunežíc. 1985 – začiatok výstavby celoobecného vodovodu. 1988 – začiatok plynifikácie obce. 1990 – rekonštrukcia obsadenia MNV. 1990 – prvé voľby do obecného zastupiteľstva a starostu obce. 1993 – vznik Slovenskej republiky. 1998 – otvorenie diaľnice Nemšová – Ladce.

Legenda k mapke

1. obecný úrad
2. požiarna zbrojnica
3. dom kultúry
4. barokový kaštieľ s parkom
5. kostolík (zasv. sv. Valentínovi)
6. odborné učilište
7. materská škola
8. základná škola
9. pošta
10. železničná stanica
11. futbalové ihrisko – športový areál
12. pamätník padlých v II. sv. vojne
13. pamätník padlých v I. sv. vojne
14. kaplnka – zvonica (nepoškvrnenej Panne Márii)
15. kaplnka Tunežice (narodeniu Panny Márie)
16. skalka – kaplnka (povýšeniu sv. kríža)
17. slovenský dvojkriž – výška 6 m

Z technických dôvodov (rozmery – formát) sa do mapky obce nedostala Vodná elektrárň Ladce.

Štart modernizácie cementárne

Aj v Ladcoch nízka účasť

Na začiatku slávnosť

20. novembra t.r. bolo osadenstvo Považskej cementárne a desiatky hostí svedkami osadenia základného kameňa výstavby uhoľného hospodárstva, čím sa začal celý investičný program nebyvalého rozsahu. Na 11. etáži lomu Butkov odznali príhovory i listové pozdravy od významných osobností ako prezidenta Rudolfa Schustera, Jána Chryzostoma kardinála Korca. Zahrala známa ľudová hudba Miroslava Dudíka, recitoval Ľubo Paulovič a prihovoril sa i spisovateľ Ladislav Ťažký. Bolo i slávnostné poklopanie na základný kameň a posvätenie spišským diecéznym biskupom Františkom Tondrom.

Na pulze doby

To, pravda, sú všetko symboly – začiatok niečoho veľkého, zlomového. To sa v histórii za 120 rokov cementárne vyskytuje iba dvakrát. Pri jej založení a potom v šesťdesiatych rokoch pri rekonštrukcii – výstavbe, pri prechode na nové technológie. Zmena, ktorá sa začala teraz, sa deje celkom v iných ekonomicko-politických pomeroch, iných trhových podmienkach, kde každé zaváhanie môže mať nedezerne následky. To sa týka predovšetkým modernizácie a cestou nej efektívnosti výroby, kvality, ekológie i sociálnych otázok. Tu je vhodné použiť slová generálneho riaditeľa Ing. Antona Barčíka, ktoré povedal na úvod týchto veľkých zmien a na vysvetlenie doterajších úspechov cementárne.

“Slávnostným aktom položenia základného kameňa odštartovala najrozsiahlejšia etapa modernizácie a rekonštrukcie najstaršej cementárne na Slovensku. Hodnota generelu, ktorý viditeľne zmení dnešný

obraz fabriky, je vyčíslená na 1,5 miliardy Sk a v tomto čase predstavuje najväčšiu investíciu v oblasti výroby stavebných látok v Slovenskej republike. Príčinu doterajších úspechov v uplatnení sa na trhoch vidím predovšetkým v tom, že sa nám podarilo zvládnuť trhové trendy predaja orientované na export. Život nás súčasne naučil, aké je dôležité mať dostatok slobody pri pôsobení na trhu neobmedzovanom umelými hranicami. Dosiahnutie samostatnosti od konkurencie sa zdalo byť zo začiatku odvážne, ale aj v našom prípade sa potvrdilo, že odvážne myšlienky priťahujú veľké výsledky.”

Na čo smerujú investície

V rámci celého investičného nákladu rozvrhnutého do etáp počas piatich rokov sa spomínaných 1 a pol miliardy korún preinvestuje na 14 základných úloh. Z doterajších rozborov vyplýva, že splnenie tejto úlohy už po 5 rokoch prinesie značný ekonomický prínos. Modernizácia a rekonštrukcia smeruje k rozšíreniu celého areálu cementárne za účasti domácich i zahraničných dodávateľských organizácií pre stavebné časti i technologické a strojové časti. Teraz odštartovali modernizáciu uhoľného hospodárstva za 400 miliónov Sk. Potom bude nasledovať nová doprava a skládka slinku, nové homogenizačné silo i predhomogenizačná skládka, zlepšenie ťažobnej techniky v lome, výstavba novej surovínovej mlynice, modernizácia baliarne a expedície, rekonštrukcia elektroenergetiky a vodného hospodárstva.

Prečo uhoľné hospodárstvo

Uhoľné hospodárstvo zabezpečí cementárni rozšírenie palivovej základne o ďalšie základné palivo. Keďže ceny ušľachtilých palív, konkrétne plynu, nie sú v SR na

svetovej úrovni, je realizácia tejto investície z hľadiska konkurencieschopnosti nevyhnutná. Efektívita uhoľného hospodárstva založená na lacnejšom nákupe 1 GJ energie uhlia proti plynu sa prejaví návratnosťou investície do 5 rokov, vrátane výstavby. K tejto téme sa určite budeme ešte vracat', najmä z hľadiska vplyvu na životné prostredie.

Výroba a predaj

Úspešnosť Považskej cementárne vo výrobe i predaji cementu je nesporná. Minuloročná v histórii najvyššia výroba (665 000 ton) a nie oveľa nižšia za predchádzajúce roky je toho dôkazom. Vysoká kvalita cementov zaručila aj predaj, najmä na zahraničných trhoch. Takýto stav je možné udržať (a zlepšovať) iba splnením s p o m í n a n ý c h modernizačných cieľov.

Je jasné, že iba ťažko by sa plnili bez uplatnenia na medzinárodných trhoch, pretože celá akcia je závislá na terajších a budúcich ziskoch. Z tohoto hľadiska bol vstup strategického partnera firmy Berger Holding GmbH zásadným rozhodnutím.

Priority

Keď na záver tejto veľkej akcie budú hodnotiť efektívnosť a splnené zámery, budú cementári iste spokojní. Nemali by sme pochybovať ani o tom, že spokojní budú i občania Ladiec a okolia s čistotou ovzdušia i obec s dobrou a užitočnou spolupracou, ktorá je tak stará ako fabrika sama. Priorita je teda v tom, že úspešnosť cementárne je podmienená veľkými zmenami a v tom je aj spokojnosť pracovníkov, občanov a obce.

(dokončenie z 1.strany)

dostali MUDr. Marián Brídik (29), Ing. R. Rafaj (21), Ing. A. Chalupková (20), Ing. P. Antoš (19). Kandidáti z Ladiec Mgr.Saksa a Bc. Švihel dostali po 13 hlasov.

Výsledky za celé Ladce

Počet oprávnených osôb v Ladcoch 2 013. Na voľbách sa zúčastnilo 380 voličov (18,8 %). Za jednotlivých kandidátov na poslancov z celkového počtu 45 v obvode Ilava hlasovali Ladčania takto: MUDr. M. Brídik (137), Ing. R. Rafaj (129), Ing. Anna Chalupková (118), Ing. P. Antoš (114), Anton Múdry (102). Kandidáti z Ladiec Mgr. Dušan Saksa 103 a Bc. Jozef Švihel 84 hlasov.

Vo voľbách predsedu samosprávneho kraja Ladčania najviac dôverujú Štefanovi Štefancovi (186 hlasov), Dušanovi Saksovi (85) a Anne Záborskej (37). V rámci kraja zo 14 kandidátov skončil Mgr. Dušan Saksa (KSS) ôsmy so 2 455 hlasmi.

Šachisti dobre reprezentovali

Na majstrovstvách okresu Ilava dobre obstáli mladí šachisti zo Základnej školy vedení učiteľom D. Pružincom. Petra Kvocerová bola druhá, Zuzana Červená na treťom mieste. Z chlapcov bol Juraj Hlavatý piaty a Martin Faturik na 7. mieste.

Dobrý výsledok dosiahli aj strelci zo vzduchovky. Na majstrovstve okresu sa družstvo dievčat (Adela Barošová, Dominika Daňová a Veronika Kalusová) umiestnilo na tretej priečke.

V Základnej škole pribudol nový krúžok – stolnotenisový. Stoly požičali škole z Odborného učilišťa. Vedúcim bude rodič – Peter Lšťók.

Pozývame vás na tradičné poľnočné stretnutie občanov na križovatke pred pohostinstvom Kopyto. Prídite v dobrej nálade privítať nový rok 2002.

Srdečne vás pozýva obecný úrad v Ladcoch.

Skúška zrelosti

Vtedy, pred 35 rokmi, sa správa o zriadení Osobitnej učňovskej školy internátnej v Ladcoch nestretla s veľkým pochopením občanov. Za tie roky sa vzťah k učilištiu a jej žiakom kardinálne zmenil. Škola sa integrovala do obce a občania pochopili humánne i praktické poslanie takýchto inštitúcií.

Aby sme si trochu zaspomínali – pripravili sme malú chronologickú mozaiku udalostí, ktoré “hýbali” školou.

V roku 1966 preberajú od vojenského útvaru priestory kaštieľa a zriaďujú Osobitnú učňovskú školu internátnu. Otvoreniu predchádzali mnohé opravy a úpravy. Prvým riaditeľom sa stal Štefan Vašek a zástupcom riaditeľa Ing. Vendelín Čiernik.

V roku 1970 vyučujú sa odbory maliar, murár, stavebný zámočník, krajčírka a záhradník. Za štyri roky existencie sa veľa zmenilo v ubytovaní, priestoroch na vyučovanie i v systéme výchovy. Aktivizujú sa mimoškolské činnosti, najmä šport.

V rokoch 1974 – 1975 sa škola značne rozšírila, zriaďuje sa už 17 tried.

V roku 1976 bola škola prvýkrát hositeľkou Celoslovenských športových hier OÚŠ.

V roku 1978 sa mení názov na Osobitné odborné učilište. Odchádza doterajší riaditeľ Štefan Vašek, novým riaditeľom je menovaný Karol Kuniak. V tomto roku robia na kaštieli rozsiahle úpravy, vymieňajú strechu. Na začiatku osemdesiatych rokov sa rozširuje počet profesií v OOU. Vytvárajú sa lepšie podmienky ďalšími úpravami, najmä v novoziskanej budove po ZŠ.

V roku 1985 sa začala výstavba nových budov školského areálu. Výstavba s veľkými problémami sa skončila na konci osemdesiatych rokov.

V roku 1986 zriaďujú elokované pracovisko v Mojtíne.

V roku 1990 sa riaditeľom školy stáva PaeDr. Vladimír Hromek. Škola mení názov na “Odborné učilište”.

V roku 1992 sa uzatvára dohoda s cirkvou o vrátení majetku (kaštieľ, park, budovy, záhrady). Škola má právo užívať majetok 10 rokov za nájomné.

Rok 1993 je naplnený mimoriadnymi kultúrno-spoločenskými akciami. Súťaž o MISS OU zo Slovenska, Vianoce s FUN Rádiom (stretnutie učilištie z celého Slovenska) a ďalšie.

V roku 1994 OU Ladce organizuje športové majstrovstvá republiky mentálne postihnutých.

V rokoch 1995 – 1996 zavádzajú v škole nové učebné odbory.

Ďalšie roky sú už vlastne prítomnosť. Pravidelne na stránkach Ladeckých novín o udalostiach v učilišti informujeme.

S rokmi pribúda zrelosti nielen ľuďom, ale aj inštitúciám. Zrelosť OU v Ladcoch je v systéme výučby i praktickej výchovy. Škola sa stala známou dobrými výsledkami v školskej oblasti, v mimoškolských aktivitách, v nápaditosti vzdelávacích, zábavných programov i vo vedení športovej činnosti.

Zrelosť spočíva i v tom, že nepadli na kolena pred neúprosnými finančnými, majetkovými a priestorovými problémami. Za veľké plus treba pokladať aj to, že nezamenili pedagogickú nápaditosť za rutinu, ktorú by žiaci takéhoto typu potrebovali najmenej.

Všetkým pracovníkom Odborného učilišťa v Ladcoch prajeme do ďalších rokov trpezlivosť, pedagogickú invenciu a lepšie podmienky na prácu.

Požiarníci sú opäť hasiči

Po niekoľkých desaťročiach tu máme opäť názov, ktorý vystihuje činnosť tejto organizácie – hasenie. Opäť je to Dobrovoľný hasičský zbor.

Niekoľko rokov, po nástupe mladých do tejto organizácie v Ladcoch pozorujeme značnú aktivizáciu.

Rok 2001 je pre nich významný najmä tým, že sa presťahovali do časti kotolne v Záhradnej ulici, kde sa zriadila nová hasičská zbrojnica. Sú tu priestory pre garážovanie auta i striekačky. Obecny úrad dotoval úpravy 180 tisícami korún. Vybudovali aj klubovňu, zaviedli kúrenie i vodu, upravili sociálne zariadenia včítane umyvárne.

Členovia požiarneho družstva B. Blaško, D. Blaško, R. Bielik, P. Fišer, P. Galanský, M. Košťál, D. Košťalik, M. Martinák, S. Mražík, J. Petřík, V. Petřík a J. Pastierik sa zúčastnili v roku 2001 na 13 rôznych hasičských súťažiach: na okresnej súťaži, na súťaži – previerke pripravenosti na zásah v Pruskom. Najviac pretekali na pohárových súťažiach v Lednických Rovniach, Horných Kočkovciach, Horovciach, Mostišti, Mestečku, Zbore, Lednici, Dubkovej, Pružine, Vydrnej a Pruskom.

Z kultúrno-spoločenských aktivít to boli fašiangové zvyky spojené s pochovávaním basy. Podobnú “maškarádu” pripravujú aj na rok 2002. Deti sú členom hasičského zboru vďaka za Mikulášsky večierok.

Veľkým snom členov je usporiadať v Ladcoch niektorú z požiarnických súťaží za účasti družstiev z okolitých okresov. Pravda, súťaž by bola najlepšia na novom cvičisku pri kultúrnom dome – to však treba najskôr vybudovať.

Hasiči v Ladcoch sú vďační za priamu pomoc obecnému úradu, osobitne starostovi. Ďakujú za pomoc i ďalším, najmä J. Binkovi, B. Petříkovi a Bračikovi.

Oslávil svoje výročie

Pracovníci Odborného učilišťa v Ladcoch, terajší i dôchodcovia, oslávili 14. decembra t.r. 35. výročie založenia svojej školy v Ladcoch. Slávnostné posedenie sa konalo v prístavbe kultúrneho domu, nieslo sa v znamení spomienok i hodnotení súčasnej situácie.

K mnohým gratulantom sa pripája aj redakcia Ladeckých zvestí, veriac v dobrú spoluprácu aj do ďalších rokov.

OSOBNOSTI

Prof. PhDr. Štefan Vašek, CSc.

Narodil sa 25. decembra 1936 v Lučenci. Vysokú školu ukončil v roku 1959. V tom istom roku prišiel do Slávnice, kde sa stal riaditeľom ústavu pre postihnuté deti.

V roku 1966 ho poverili úlohou pripraviť a otvoriť Osobitnú učňovskú školu internátnu v Ladcoch.

Tento vynikajúci pedagóg a dobrý

organizátor so svojimi spolupracovníkmi zvládol aj technicko-materiálne otázky a tak sa vyučovanie v prvých ročníkoch v septembri 1966 začalo.

Neboli mu cudzie ani obecné záležitosti. Bol členom MNV a komisií, interesoval sa a pomáhal pri riešení rôznych obecných otázok.

Prof. PhDr. Štefan Vašek je dnes profesorom a vedúcim katedry špeciálnej pedagogiky Univerzity Komenského v Bratislave a členom akreditačnej komisie pre vysoké školy.

Po jeseni, pred zimnou a jarnou súťažou

V TJ Tatran Ladce z troch aktívnych oddielov ukončili jesennú časť futbalisti.

Mužstvo mužov obsadilo 5. miesto a ich cieľom je túto pozíciu udržať. K tomu bude treba maximálne využiť zimnú prípravu, ktorá sa začína v januári 2002.

Dorastenci v jesennej časti dosahovali striedavé úspechy a ich cieľom je udržať sa v V. lige. Na splnenie tejto úlohy je potrebná väčšia zodpovednosť niektorých hráčov ku každému zápasu.

Starší žiaci už dlhší čas okupujú v tabuľke popredné priečky. Tak je to aj po jesennej časti. Obsadili síce "až" 5. miesto, ale od súperov pred nimi majú iba minimálnu bodovú stratu.

Mladší žiaci nám radosť robili až v posledných zápasoch. Veríme, že v tom budú pokračovať aj na jar.

K tomu, aby družstvá dosiahli vytýčené ciele im prajem pevné zdravie, aby ich obchádzali

zranenia, aby po každom zápase mali pocit spokojnosti z predvedeného výkonu.

To platí aj pre ich trénerov a všetkých funkcionárov.

V mene TJ Tatran vyslovujem poďakovanie všetkým sponzorom, bez ktorých by sme tieto súťaže nemohli hrať. Hlavní sponzori sú Považská cementáreň, a.s. a Obecný úrad v Ladcoch. Ďalej firmy Japeks (RNDr. P. Janešík), Slopalet (Jendrol), Bepos (J. Chovanec).

Verím, že v spolupráci budeme pokračovať aj v budúcom roku. Poďakovaním za vašu pomoc budú kvalitné výkony našich futbalistov.

Dovoľte mi popriať hráčom, funkcionárom, sponzorom i ostatným občanom v budúcom roku veľa zdravia, lásky a porozumenia.

*Marián Justh,
predseda TJ Tatran
cementáreň Ladce*

Úspešnejší ako v minulom roku

Stolní tenisti TJ Tatran Ladce sú v 5. lige zatiaľ úspešnejší ako v minulom roku. Pred poslednými tromi zápasmi boli na 4. mieste s 15 bodmi a aktívnym skóre 82 : 44.

V doterajších zápasoch prehrali s TTC P.B. "F" 10 : 8, s Domanižou 7 : 11, Udičou 12 : 6, vyhrali s TTC "G" 15 : 3, Slovanom "D" 14 : 4, PS P. Bystrica 14 : 4 a s TTC P.B. "H" 18 : 0.

Po uzávierke Ladeckých zvestí hrali ešte s Novou Dubnicou vonku, Pružinou doma, Maríkovou vonku.

Volejbalisti v oblastnej súťaži

Oblastná volejbalová súťaž družstiev MIX o pohár MIŠIAK MODEL ŠPORT v ročníku 2001 – 2002 zahŕňa družstvá z okresov Považská Bystrica, Púchov a Ilava. Spolu sa do nej prihlásilo 20 družstiev.

Prvé kolo sa odohralo 25. októbra t.r. Súpermi Ladiec boli Ilava a Červený Kameň. Do 2. kola postúpili Ilava a Ladce. Druhé kolo bolo 15. novembra. V skupine sa naši stretli s Gymkom Púchov, SOU stavebné P.B. a VI. Základná škola Považská Bystrica. V skupine sme jeden zápas vyhrali a dva prehrali. Postúpili sme do tretieho kola. V tejto súťaži nás reprezentujú: Daniela Kretová, Ingrid Michalcová, Vladimír Hromek, Stanislav Kret, Peter Pilný, Marián Justh, Dušan Kvasnica a Miroslav Sňahnčan.

Našími súpermi v treťom kole boli III. a IV. Základná škola Považská Bystrica. Po dvoch prehrách volejbalistov s III. a IV. ZŠ Považská Bystrica zhodne 2 : 0 budú hrať o 7. – 8. miesto.

*Ladecké zvesti - Spravodajka
Obecného zastupiteľstva v Ladcoch*

č. 7 - december 2001 -
Redaktor : Branislav Lipták
sadzba: **Beel**, Púchov
tlač: ASSA s.r.o., Púchov

1951

**STALO SA
PRED ROKMI**

2001

Predsedom MNV v Ladcoch v tomto roku bol Pavel Faturík. Členmi rady MNV E. Koyšová, Ján Sivoň, Ján Král, Jozef Košťalik, Jozef Hriadel, Ján Volek a Jozef Král.

V rokoch 1950 – 1951 ženy v Ladcoch zriadili v priestoroch starého bitúniku obecnú práčovňu.

Dňa 2. apríla sa rozliali oba ladecké potoky – Lúčkovský i Slatinský. Veľká voda sa rozliala po cestách a vyžiadala si obeť – dvojročné dievčatko.

Živena – Československý zväz žien sa zaviazal získať 3 ženy do priemyslu, čo bola vtedy – pri nedostatku pracovných síl úloha nadmieru dôležitá.

31. marca sa konalo veľmi významné valné zhromaždenie JRD. Rozhodli sa urýchliť prechod na JRD III. typu. Na zhromaždení zvolili nové predstavenstvo: Ján Uriček, predseda, Elena Koyšová, Ján Sivoň, Rozália Kalusová, Ondrej Koyš, Ondrej Král, František Fatura,

Antónia Mináriková, Pavol Kalus, Vincent Hulc. V tomto roku kúpili chýbajúce mechanizmy, sústredili kravy do adaptovanej maštale. Výmeru pôdy mali vtedy 170 hektárov, z toho 51 ha ornej.

V roku 1951 zriadili v Ladcoch jasle a Materskú školu. Problémov so zariadením a vybavením však bolo veľa a riešili sa postupne až v ďalších rokoch.

V kultúre nastali niektoré zmeny. Za správcu kina Sokolov bol menovaný František Žitva. Za kronikárku učiteľka Kaduková. Tá kroniku písať nechcela a tak menovali Jána Voleka. Od roku 1930 to bol už piaty kronikár. Kronika sa však nepísala ani potom.

V Tunežiciach dobre fungovali spoločenské organizácie. Medzi najaktívnejšie patrili požiarnici, Jednotný zväz slovenských roľníkov a novozaložená TJ Sokol.

V Ladcoch sa zlučuje Zväz slovenských partizánov a Zväz vojakov povstania. Vzniká Zväz protifašistických bojovníkov.

Odviate časom

Vystahovalectvo

Koniec 19. storočia a začiatok storočia dvadsiateho bol v znamení veľkého vystahovalectva z Uhorska a potom i z prvej ČSR. Dôvody boli jednoznačne sociálne – nezamestnanosť. Mnohí i napriek tomu, že cementáreň zamestnala okolo 500 ľudí sa vystahovalo z Ladiec a Tunežíc.

Vystahovalectvo organizovali agenti, ktorí zabezpečili "šifkartu" a mali zabezpečiť aj zamestnanie. Bolo však medzi nimi veľa podvodníkov. Do Ameriky sa ľudia síce dostali, ale mnohí zamestnanie nedostali. Viacerí sa vo "veľkom svete" stratili, niektorí mali štastie a mohli potom podporovať i rodinu doma.

Všetko prerušila prvá svetová vojna, ale po nej už v prvej ČSR vystahovalectvo pokračovalo, pretože na Slovensku, rovnako ako pred vojnou, pracovných miest nebolo.

Vystahovalectvo už nesmerovalo iba do USA, prípadne Južnej Ameriky, ale i do Francúzska a Belgicka. Tu Slováci vykonávali najťažšie práce v železnicových a uhoľných baniach.

Vystahovalectvo pokračovalo až do konca dvadsiatych rokov, do veľkej hospodárskej krízy. Vtedy nebolo práce ani v Amerike, ani v západnej Európe.

Čiastočné oživenie a zmiernenie nezamestnanosti prišlo v roku 1932, kedy sa začala stavať hydrocentrála v Ladcoch. O tom a o využívaní kameňolomov v našej obci v budúcom čísle Ladeckých zvestí.

Vítazoslav Kalus